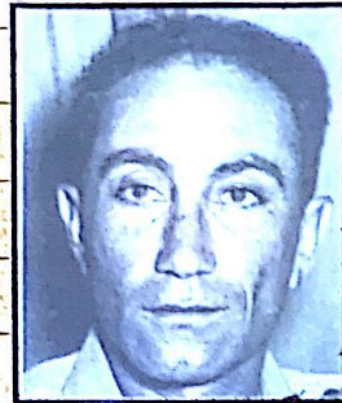

אלוף (מיל') עמית מאיר

31263

בן חיה ושמעון

נולד ב- ז' באדר ב' תרפ"א 17.3.1921

התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת במפח"ט 1

נפטר ב- כ"ה בתמוז תשס"ט 17.7.09

מאיר עמית

מאיר עמית (סלוצקי) אלוף בצה"ל, ראש המוסד השלישי ושר בממשלת ישראל. עמית נולד בטבריה, בנם של חיה ושמעון סלוצקי, שעלו לארץ ישראל ב-1920 מצ'רניהוב שבאוקראינה. בילדותו עברה המשפחה להתגורר בירושלים ולאחר מכן ברמת גן, שם שימשו הוריו כחברי הוועד. עמית למד בבית הספר המחוזי בגבעת השלושה ולאחר מכן בגימנסיה הריאלית "בלפור" שבתל אביב. עם תום לימודיו, בשנת 1939, הצטרף לקיבוץ אלונים, בו היה חבר עד 1952. ב-1936, עוד בימי לימודיו בגימנסיה, הצטרף לארגון "ההגנה". ב-1940, זמן מה לאחר סיום לימודיו, התנדב לכוחות הנוטרות ושירת בהם עד 1945. במהלך שירותו עבר קורס מ"כים בשנת 1942 ברמת יוחנן ולאחר שנתיים קורס מ"מים בג'וערה. הוא שימש כמפקד מחלקה בחי"ש, ולאחר מכן, ב-1947, שימש כמפקד פלוגה מרחבית בגדוד "דרור" (גדוד 14) של חטיבת גולני. במלחמת העצמאות לחם בקרבות משמר העמק ועמק יזרעאל והשתתף בשחרור הגליל התחתון. במהלך הקרב על העיר ג'נין נפצע. במבצע חירס היה סגן מפקד גדוד 15 של חטיבת גולני ולאחר מכן נתמנה למפקד הגדוד הממוכן (גדוד 19) של חטיבת גולני שישבה ביבנאל. גדודו של עמית השתתף במבצע חורב, ובמבצע עובדה היו לחימו בין ראשוני חטיבת גולני שהגיעו לאילת. עם סיום המלחמה המשיך עמית לשרת בצה"ל, ובשנת 1951 נתמנה למפקד חטיבת גולני, תפקיד בו שימש בעת קרב תל מוטילה. לאחר מכן מונה לראש מחלקת המבצעים במטכ"ל. בשנת 1952 היה מפקד פיקוד ההדרכה של צה"ל, יצא להשתלמות בבריטניה ובשנת 1954 שימש כראש אג"ס (אגף המטה). בשנת 1955 היה אלוף פיקוד הדרום. בשנת 1956 היה ראש אג"ס בשנית, ובתפקיד זה תכנן וניהל באותה שנה את מבצע קדש. היה אלוף פיקוד המרכז בשנים 1958 – 1959. נפצע קשה במהלך עניחה, ואושפז בבית החולים למעלה משנה. נסע ללימודים באוניברסיטת קולומביה שבארצות הברית ובשנת 1962 מונה לראש אמ"ן. ב-1963 מונה לראשות המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, בעקבות פרישתו של איסר הראל, ובמשך כתשעה חודשים שימש בו זמנית ראש אמ"ן וראש "המוסד". כיהן כראש "המוסד" עד שנת 1968. במהלך כהונתו התרחשה פרשת בן ברק שהביאה לעימות חריף בין עמית לאיסר הראל, שדרש מעמית להתפטר על מעורבותו בפרשה. ב-1966 נערך מבצע יהלום שבו ערק הטייס העיראקי מוניר רדפא עם מטוס מיג 21 ונחת בישראל. עמית הידק את הקשרים עם הכורדים בעיראק ואף ביקר שם מספר פעמים. ערב מלחמת ששת הימים יצא לווינגטון, ובשובו דיווח כי בניגוד להערכות שר החוץ, אבא אבן, הממשל האמריקני לא יתנגד למכה מקדימה של ישראל על מצרים. לאחר מלחמת ששת הימים עמד עמית על כך שבמסגרת חילופי השבויים ישוחררו אסירי "העסק הביש" שהיו בכלא המצרי משנת 1954 וכן בני הזוג לוז. בין השנים 1968 – 1977 שימש כמנהל "כור תעשיות" – חטיבת התעשייה של ההסתדרות, שהייתה הקונצרן התעשייתי הגדול בישראל. נבחר לכנסת ה-9 מטעם ד"ש והיה חבר בוועדת החוץ והביטחון, ולאחר נמכן שר התחבורה ושר התקשורת בממשלתו של מנחם בגין (עד 15 בספטמבר 1978). עם הפילוג בד"ש (1978) הצטרף למפלגת שינוי. בשנת 1980 פרש משינוי והצטרף למפלגת העבודה. מאז 1978 מילא תפקידים מנהליים בכירים בחברות עתירות ידע. משנת 1982 כיהן בתפקידים רבים, ובהם: יו"ר "נבות טכנולוגית", יו"ר הדירקטוריון של חברת "חלל תקשורת", מפעילת פרויקט לוויין התקשורת "עמוס", ודירקטור בחברות "החברה לישראל", ציס, יכין-חק"ל, "ציון אחזקות" ואחרות. כיהן גם בתפקידים ציבוריים, בהם חבר הנהלת מרכז יפה למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל אביב, חבר המועצה לתכנון כלכלי, יו"ר המרכז הישראלי לניהול (המי"ל) נשיא המרכז למורשת המודיעין. בשנת 2003 (תשס"ג) זכה בפרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

מבצע עובדה

הנגב מהווה מחצית משטחה של ארץ ישראל המערבית. מאז ומתמיד הוא היה דליל באוכלוסין אבל נחשב כאזור שיש בו מחצבים. קצהו הדרומי, באום-רשרש, מהווה פתח ימי לארצות המזרח. כל אלה מילאו תפקיד מרכזי בחזון הציוני.

בהחלטת עצרת האומות המאוחדות, מיום 29 בנובמבר 1947, נכלל הנגב כולו, עד אום-רשרש וחוף ים סוף, בתחום המיועד למדינה היהודית. כתוצאה ממבצע "לוט" וממבצע "חורב", נוצרו תנאים לגישה אל הנגב הדרומי. עד אז, הוחזק שטח זה על ידי גדוד של הלגיון הערבי, באמצעות מספר מוצבים לאורך דרך הערבה ובמסגרת אום-רשרש (אילת). בהר הנגב נהג הלגיון לערוך מדי פעם סיורים ממונעים.

באזור תעלת סואץ החזיק השלטון הבריטי מספר בסיסי צבא. בריטניה הקימה את הלגיון הערבי, אשר הפך מאוחר יותר לצבא ירדן, ואיישה בו את תפקידי הקצונה הבכירה. היה לה אינטרס שדרום הנגב יסופח לאמירות של עבר הירדן. בינה לבין ירדן הייתה ברית צבאית לסיוע הדדי.

סמוך למבצע "לוט" ביטאה בריטניה את דאגתה לאינטרסים שלה, בצינוורות דיפלומטיים; בעת מבצע "חורב" היא נקטה צעדים בעלי משמעות צבאית "לרמוז" על עמדתה. היא שלחה מטוסי קרב לסיוע מעל כוחותינו בסיני. המטוסים הופלו על ידי חיל האוויר הישראלי הצעיר; לאחר מבצע "חורב" היא שיגרה לעקבה גדוד חי"ר שתוגבר בטנקים ובארטילריה.

ב-7 בינואר 1949 הוכרזה הפסקת אש, שסיימה את מבצע "חורב". בסוף ינואר, הורה אלוף יגאל אלון, מפקד חזית הדרום, לקיים סיורי אוויר וקרקע בהר הנגב. ב-4 בפברואר הוא הגיש למטכ"ל את עיקרי התכנית לכיבוש הנגב הדרומי, כולל משטרת אום-רשרש. ב-9 בפברואר אישר המטכ"ל להכין את המבצע.

בעקבות מבצע "חורב", נחתם הסכם שביתת נשק בין מצרים לישראל ונפתח מו"מ לשביתת נשק בין משלחות ירדן וישראל. ירדן דרשה שתוכר ריבונותה על הנגב הדרומי. היה ברור שדחוף וחיוני לשנות את המצב ולקבוע עובדה על ידי אחזקת הטריטוריה על ידנו. דוד בן-גוריון, ראש הממשלה ושר הביטחון, הטיל מספר מגבלות על ביצוע התכנית: נאסר לחצות את הגבול עם מצרים או עם ירדן; המבצע היה צריך להתנהל ללא אש; כוחותינו ייסוגו במקרה של התערבות צבא בריטי. יגאל אלון ערער בעניין הפתיחה באש, והשיג הרשאה לשימוש באש במקרים של הגנה עצמית.

באותם הימים, הנגב הדרומי היה אזור מרוחק ובלתי מוכר. לאום-רשרש הובילה דרך הערבה שהייתה ברובה דרך עפר. בקטעים מסוימים הייתה הדרך חולית וקטעים אחרים היו סלולים באבני נחל. דרך אחרת לאום-רשרש עברה מניצנה, דרך טריטוריה מצרית, עד לצוק ראס-אל-נקב, ומשם בדרך הררית עד אום-רשרש. בין שתי הדרכים האלה השתרע שטח צחיח ושומם ובו חלקים הרריים שכללו קניונים, מצוקים ונחלי אכזב רחבים. המיפוי של האזור היה בקנה מידה של 1:250,000 ובמפות זמניות של שחור-לבן – בקנה מידה של 1:100,000. במפות צוינו כמה שבילים, שסומנו על ידי חברה לחיפושי נפט. המשלחת הישראלית למשא ומתן על שביתת הנשק, משכה את הדיון שהתנהל עם המשלחת הערב-ירדנית ברדודס, ולעומת זאת, כל הפעולות להכנת המבצע – סיור, תכנון, הכנות לוגיסטיות – התנהלו בלוח זמנים קצר ודחוס.

ב-20 בפברואר 1949 יצא סיור ממונע לעומק הר הנגב. בין אנשי הסיור היו קצינים מקצועיים מחיל האוויר, ממטה חזית הדרום, מחטיבת הנגב, וכן סיירים מהגדוד התשיעי. ב-3 במרץ 1949, הם חזרו מן הסיור לבאר שבע וב-5 במרץ יצאו הכוחות למבצע, בהתאם לתכנית שנקבעה. ב-10 במרץ הושגו כל היעדים: הר הנגב, דרך הערבה, ואום-רשרש היו בשליטת צה"ל, יחד עם עין גדי ומצדה לחוף ים המלח. המבצע התבצע, באופן כמעט מלא, בהתאם לתכנית שנקבעה: שתי זרועות התקדמו בתנועת מלקחיים ונסגרו במפרץ ים סוף. הזרוע המזרחית התקדמה לאום-רשרש בדרך הערבה, תוך התגברות על מוצבי אויב; הזרוע המערבית התקדמה בדרך לא דרך בשטח ריק מאויב, תוך התגברות על מכשולי קרקע. הכוחות הופעלו במקביל, אך מבלי להתנות את התקדמותם בתיאום ביניהם.

בזרוע המערבית, במרכז הר הנגב התקדמה חטיבת הנגב, בדרך לא דרך, בכוח של גדוד ממונע מתוגבר. המשימות של הכוח הזה היו לתפוס שטח במישור החמאדות, ממערב לוואדי עוקפי, במרחק 50 ק"מ צפונית מאום-רשרש; להכשיר מסלול לנחיתה ולהמראה של מטוסי תובלה, ולהקים בסיס מוצק שיקלוט אספקה ותגבור; לחסום את היכולת של כוח עבר-ירדני להגיע ממשטרת ג'רנדל לאזור הבסיס המוצק; לתפוס את צוק ראס-אל-נקב, באמצעות פלוגה מיוחדת שתונחת במסלול התעופה.

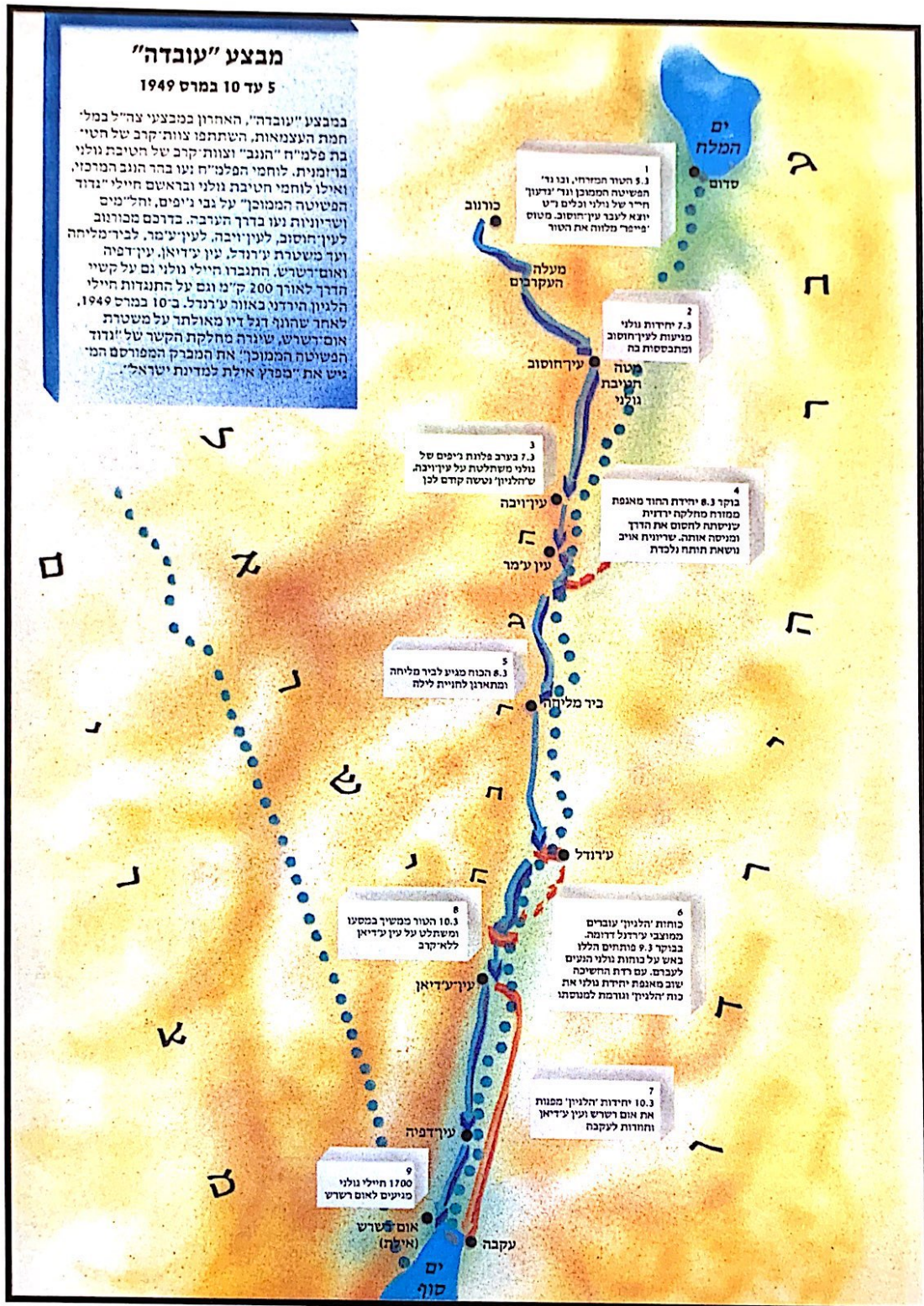
בזרוע המזרחית התקדמה חטיבת גולני על דרך הערבה, בכוח של שני גדודים ממונעים מתוגברים בזחל"מים, במשוריינים, בתותחי נ"ט נגררים ובסיוע כוח הנדסי. המשימה שלהם הייתה להתקדם בדרך הערבה, במטרה להניס את כוחות צבא ירדן ממוצבי, תוך תמרון איגוף ואיום בניתוק מוצבי האויב מיחידות האם שלהם, וכל זאת ללא הפעלת אש. תוך כדי כך, תמשוך אליה חטיבת גולני את תשומת הלב של האויב, ועל ידי כך תתאפשר פעולה של הזרוע המערבית ללא הפרעה. לקראת המשא ומתן עם המשלחת העבר-ירדנית, עלה גם הצורך לקבוע עובדה ביחס לגבול הצפון-מזרחי של הנגב. במסגרת מבצע עובדה תוכנן להפעיל את חטיבת אלכסנדרוני, כאשר כוח פלוגתי היה אמור להגיע בסירות מסודם לעין גדי ולתפוס שם שליטה. כוחות אחרים היו צריכים להחזיק 7 מוצבים קבועים בקו גשר דהריה – ערד – עין גדי.

מפת מבצע "עובדה"

מבצע "עובדה"

5 עד 10 במרץ 1949

במבצע "עובדה", האחרון במבצעי צה"ל במלחמת העצמאות, השתתפו צוותי קרב של חטיבת פלמ"ח "הנוג" וצוותי קרב של חטיבת גולני בריזמנית. לוחמי הפלמ"ח נעו בהר הנוג המרכזי, ואילו לוחמי חטיבת גולני ובראשם חיילי "גדוד הפשיטה הממוכן" על גבי ג'יפים, "חל"מים ושדיוניות נעו בדרך הערבה. בדרכם ממכונות לעין חוסוב, לעין ייבנה, לעין עמר, לביר מליחה ועד משטרת עירנדל, עין עדיאן, עירדפיה ואום רשרש. התגברו חיילי גולני גם על קושי הדרך לאורך 200 ק"מ וגם על התנגדות חיילי הלגיון הירדני באווה עירנדל. ב-10 במרץ 1949, לאחר שהוגה דגל דיו מאלתר על משטרת אום רשרש, שיגרה מחלקת הקשר של "גדוד הפשיטה הממוכן" את המברק המפורסם המיניש את "מפרץ אילת למדינת ישראל".

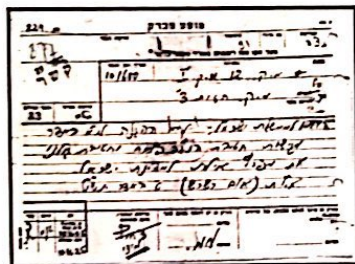
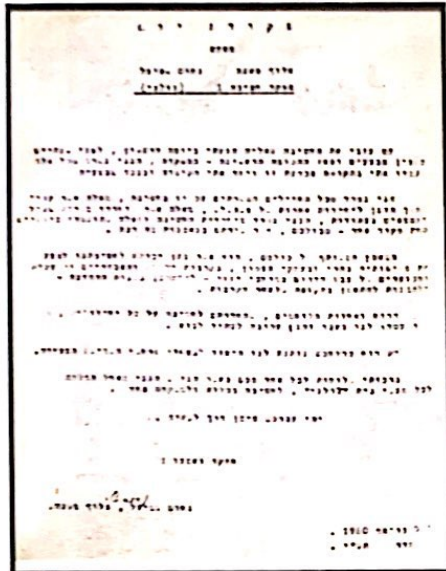

מבצע עובדה

"הי דרומה לאילת" (מבצע "עובדה", מרס 1949)
 מעין-חוסוב יצאה פלוגת הג'יפים של גדוד הפשיטה הממוכן והשתלטה על עין-שיבה, ולמחרת עברה החטיבה את עין-עמר והגיעה לביר-מליחה. ב-9 במרס 1949 נתקל כוח החרד של גדוד הפשיטה הממוכן בכוחות הלגיון הירדני, שעברו ממוצבי ערנדל דרומה ופתחו באש. בהתאם לפקודה לא להסתבך בקרבות-אש, המתונו לוחמי גולני לחשכה ואח"כ הניסו את הלגיון בתנועת איגוף ממונעת.

ב-10 במרס 1949 המשיך הטור במסעו, השתלט ללא קרב על עין-רדיאן, עוכב מספר שעות על-פי הוראת חזית הדרום והמשיך דרומה. בשעות אחרי-הצהריים המאוחרות התאחד כוח החלוץ של חטיבת גולני עם כוח החלוץ של חטיבת "הנגב" ליד המשטרה הנטושה באום-ירשרש, היא אילת. באמצעות מחלקת הקשר של הגדוד נשלח מברק אל מטה חזית הדרום וזה לשונו: "העבירו לממשלת ישראל: ליום 'ההגנה' לי"א באדר, מגישות חטיבת 'הנגב' פלמ"ח וחטיבת גולני את מפרץ אילת למדינת ישראל".
 בו זמנית הונף "דגל הקי"ו" באום-ירשרש, ובכך בא לסיומו אחרון מבצעי צה"ל במלחמת העצמאות - מבצע "עובדה".

קרב תל-מוטילה

קרב תל מוטילה נחרת בזיכרון הלאומי כ"מיני" מלחמה, אשר בגינה שילמנו מחיר יקר. למרות הניצחון שהושג – נותרנו כואבים ואבלים.

נדמה לי כי עד היום הזה, לא כולם מבינים מה בדיוק קרה במוטילה. אנסה, לכן, לגולל את היריעה, תוך התייחסות רחבה יותר לאירוע, להשתלשלותו, תוצאותיו ולקחיו.

כידוע, תל מוטילה היה אחד משלושה אזורים, אשר בהסכם שביתת הנשק עם סוריה, נקבעו כאזורים מפורזים. הסורים, אשר הפרו באורח כמעט שיטתי את ההסכמים, השתלטו על אזור חמת גדר ואח"כ ניסו לקבוע עובדות גם באזור המרכזי, החולש על שפך הירדן.

כוחות של החטיבה המרחבית שלנו ניסו לסלק את הפולשים, ללא הצלחה. ישראל לא הסכימה לוותר על השטח, הן בגלל חשיבותו האסטרטגית והן מפאת העיקרון. מי שתקע יתד במקום זה שלט למעשה על מקורות המים של ישראל. והנה, כאשר הכוחות המרחביים אבדו את השליטה, נקראה חטיבת גולני לסלק מן השטח את ה"אזרחים" הבלתי קרואים. במשימה השתתפו כוחות מגדוד 13, גדוד 21 וקורס המ"כים החטיבתי. צריך להודות כי חווינו שורה של תקלות, חלקן אובייקטיביות וחלקן סובייקטיביות (כגון: הפגזת הכוח המסייע על הדרג המסתער שלנו), חוסר תאום בין הכוחות ונאמר את האמת, גם רמת לחימה ירודה. כל אלה חברו יחד ויצרו מצב קשה ממש. היינו על סף כשולון. ורק בזכות התעקשות, דבקות במטרה ומהלך טקטי נכון שוננו פני המערכה. הכוחות הסורים אשר הכירו יפה מאוד את פני השטח הסלעי, נצלו כל קפל קרקע וכל אבן, שחקו את כוחותינו ובמשך שעות רבות ידם הייתה על העליונה. הם שלמו מחיר יקר ואבידותיהם היו כבדות, אך בה בשעה הם הסבו גם לנו נזקים ופגעו בלוחמי החטיבה פגיעות קשות. בסופו של הקרב מנינו עשרות הרוגים ופצועים של כוחותינו.

צריך לציין כי מבחינה מסוימת, ידינו היו כבולות, כי בגלל היות שדה הקרב שטח מפורז, לא יכולנו להביא לידי ביטוי את מלוא כוחותינו. למשל, לא קבלנו אישור להפעלת חיל האוויר. רק בשעה האחרונה, כאשר הפור כבר נפל והשטח כבר טוהר, כמעט כולו, הסכים הפיקוד העליון להפעיל מטוס שעבר בטיסה נמוכה, ביעף "יבש" מבלי לירות או להפגיז את האויב.

נכון, הרגשתנו הייתה כבדה. אמנם השגנו את היעד ומלאנו את המשימה, אבל, המאמץ היה רב והמחיר יקר.

אם לסכם את הפעולה מנקודת מבט אובייקטיבית, צריך להדגיש שהמאזן הכולל היה חיובי. הכוחות הלוחמים, מפקדים וחיילים כאחד, גילו מידה רבה של דבקות במטרה, התעקשו לכבוש את היעדים ולא הרפו. צריך לזכור כי בתקופה ההיא רבו המקרים שיחידות צה"ל, גילו ברגעים גורליים מידה רבה של חולשה ונסוגו בלי למלא את המשימה, שהוטלה עליהם. נקודה נוספת, הראויה לציון היא, שעל אף התנאים הקשים והמכות שספגו הכוחות המסתערים, לא התדרדרו למצב של דמורליזציה. פצועים והרוגים פונו תחת אש בצורה מסודרת, אספקת התחמושת והציוד התנהלו כיאות ורוחם של הלוחמים לא נשתבשה עליהם. היו הרבה גילויים של אומץ לב אישי והעיקר: השטח נשאר בידינו, מאז ועד היום.

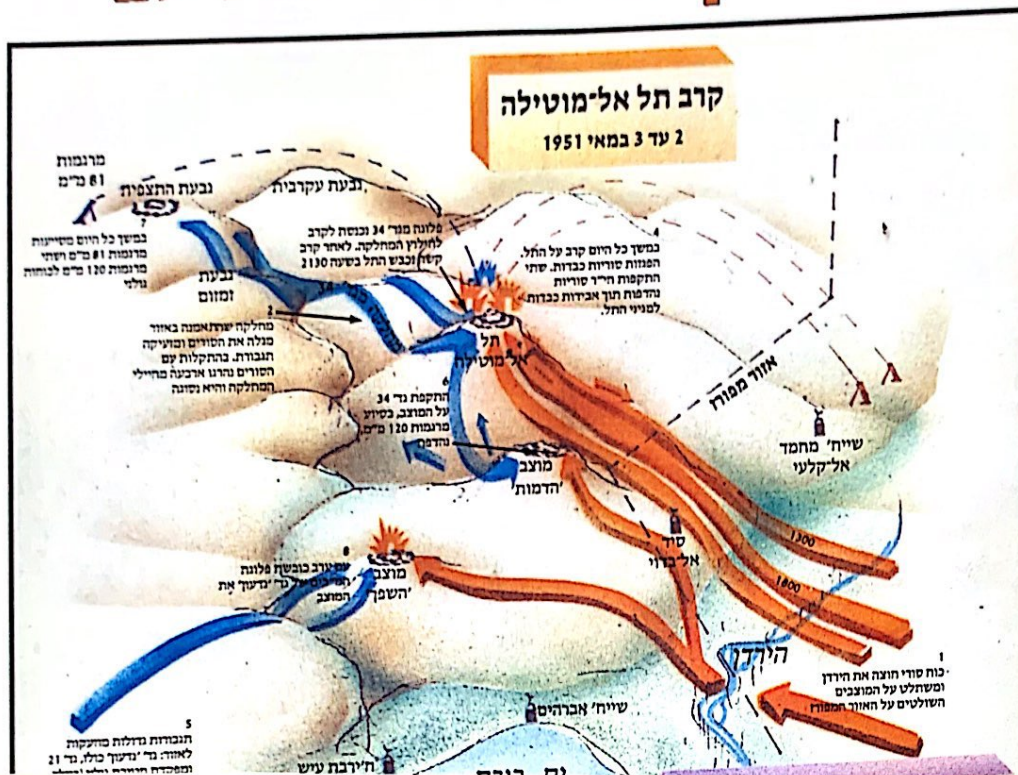
חטיבת גולני לא צריכה להתבייש בקרב מוטילה, החיילים התחשלו והמפקדים למדו את הלקח והפיקו ממנו תועלת עתידית. לא בכדי נשארה "גולני" בסדר הכוחות הסדיר מאז מלחמת השחרור והייתה לחטיבת החי"ר היחידה שלא פורקה.

קרב מוטילה היה אבן דרך חשובה בנתיבנו, תמרור שציין שלב עקוב מדם, אך בעל ערך רב לכולנו.

אני מצדיע ללוחמי מוטילה ומרכין את ראשי לזכרם של הנופלים.

אלוף (מיל') מאיר עמית
ניסן תשנ"ז

מפת קרב תל אל-מוטילה

קרבות תל-אל-מוטילה (מאי 1951)

הקרבות לעקירת הכוח הסורי, שהשתלט על שלוש גבעות ממערב לאזור המפורז בניזרת כוריים: משלט תל-מוטילה, מוצב ה"דמות" ומוצב "השפך", נמשכו 4 ימים (2 עד 6 במאי). התפתחות המערכה, אופן הלחימה ומספר האבדות הרב מאפיינים את יכולת הלחימה ורמת הלוחמים בחטיבת גולני בפרט ובצה"ל בכלל בשנות החמישים. היו אלה שנות משבר וקשיים בצה"ל ובמדינה: קליטת העלייה ההמונית, ימי צנע ומעברות, ובחטיבת גולני משרתים, מתאמנים ונלחמים חיילים צעירים חסרי נסיון קרבי, שחלקם הגדול עולים חדשים. קרבות תל-מוטילה מהווים אפוא נקודת ציון נוספת בדרך הקרבות הארוכה של חטיבת גולני.

מאיר עמית כמח"ט גולני

הסלמה בצפון – פברואר-מאי 1951

ב-12 בפברואר 1951 החלו דחפורים ישראליים להרחיב את אפיק הירדן מדרום לאגם החולה כדי להתחיל בייבוש האגם. סוריה ראתה בכך צעד ראשון להרחבת השליטה הישראלית בשטח וצעד צבאי משמעותי לטובת ישראל, כהכנה להתקפה ישראלית על סוריה. בהתאם לכך פנו הסורים לעודת שבתית'הנשק המשותפת, הגישו מחאה ותבעו בדיקת המצב באשר לשינוי הצבאי ובאשר לכוונות הקרקע של הערבים באזור.

הוועדה הידשה דיוניה בחודש מרץ 1951, חודש בו נפלה ממשלת סוריה, והחלה התרוצצות בין המפלגות הפוליטיות והמנהיגים להקמת ממשלה חדשה. סגן הרמטכ"ל אדיב שישקלי מילא תפקיד נכבד מאחרי הקלעים בזירה הסורית וראה לנכון לחזק את מעמד הצבא ומעמדו האישי ע"י הרחפת המתח עם ישראל. כך החלו הסורים בתקריות אש באזור החולה והרחיבו אותו לאזורים המפורזים לאורך הגבול. ישראל הגיעה להסכמה עם היו"ר מטעם האו"ם של ועדת שבתית'הנשק על הפסקה זמנית של העבודות ופצויים לבעלי האדמות הערבים לצורך הרגעת המשבר. תוך המו"מ הזה נעשו נסיונות לחידוש העבודות בירדן ובחולה שותקלו באש סורית יוזמה. נגרמו אבדות לצוותים הישראליים. פגישת סגן הרמטכ"ל, מרדכי מקלף עם סגן הרמטכ"ל הסורי, אדיב שישקלי ב-26 מרץ 1951 נכשל. ישראל החליטה על חידוש העבודות, תוך השתלטות על הכפרים הערביים באזור המפורז סביב משמר הירדן. שני כפרים מונו מתושביהם והועברו לגליל. ושני כפרים אחרים ניטשו ע"י תושביהם הערביים שעברו לסוריה. כך החל מאבק על השליטה בצפון בשטחים המפורזים.

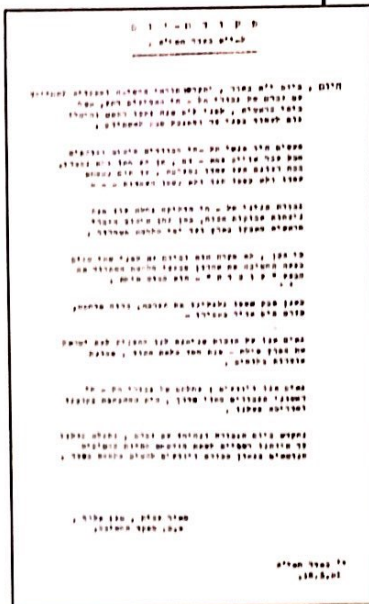
ישראל החליטה על חידוש העבודות באזור המפורז סביב משמר הירדן למרות התקריות שאירעו ביוזמה סורית.

ההתקפה

הסרחון מפגרי הפרות היה ללא נשוא ובעקיפין תרם לוירוז החכנות האחרונות שנעשו ע"י הפלוגה התוקפת. לצאת – מאזור התל ולהשתחרר מהריח האיום, ריח הפגרים. השאלות היחידות שנשאלו – איך מחזיקה פלוגה ב' מעמד בגיהנום מבחיל זה. מקלעי פלוגה ב' הוצבו לכיוון מוצב ה"דמוות". הפלוגה הסתדרה במבנה קרבי, גבי התלווה לזאב עד לעמדות הקיצוניות של פלוגתו. המחלקות נפרסו. מוטק'ה עציניו מ"מ 1 מימין, נתן לוין ז"ל מ"מ 2 משמאל, בנדיקט קצין הסמרט מ"מ 3 מאחור, המ"פ זאב, הקשרים ויהודה אשנפלד הקמ"ן נעו קמעה לפני הפלוגה. משום מה השתרר שקט מפתיע, שקט מעצבן ומעיק, השקט האופייני לפני הסערה. ואז... "שולחן – כאן שולחן אחד – יונת (זה שם אשתו), אני אומר שנית יונת עבורי". "שולחן אחד כאן שולחן מאשר יונת סוף".

בהישמע מילת קסם זו נקרעה הדממה. הסיוע – המרגמות והמקלעים פתח באש כמתוכנן. טרטור המקלעים גבר וקווי הכדורים הזוהרים סימנו בברור את כיוון מוצבי האויב. לחיילים היתה זו טבילת האש הראשונה – ולראשונה נמצאו כה קרוב למגוים המתמוצצים בקרבתם. הפלוגה החשיה את צעדיה תוך שמירה על המבנה הקרבי. הסיוע הכבד שלנו נדם, הכוח נכנס כבר לתחן הביטחון. מקלעי האויב פתחו באש.

פיקודת יום - מח"ט מאיר עמית

דרכו ופועלו

מאיר עמית - המשקף בתולדות חייו עשייה חלוצית וציונית מהונקת, פעילות ביטחונית משמעותית וקידום ופיתוח של הכלכלה והתעשייה הישראלית - נולד במושב כנרת בשנת 1921.

ציוני דרך בחייו

- 1937: בוגר בית הספר המחוזי הבעת השלושה
- 1939: בוגר ההימנסייה הריאלית בלפור
- 1939-1952: חבר קיבוץ אלונים
- 1942: בוגר קורס מכים ברמת יוחנן
- 1944: בוגר קורס מטים בהוערה
- 1947: מפ בהדוד דרור (הדוד 14)
- 1948: סמגד בהדוד 15
- 1948: מהד בהדוד 19
- 1950: מחט הולכי
- 1952: מפקד פיקוד ההדרכה של צהל
- 1953: ראש אהם מבצעים
- 1955-1956: אלון פיקוד הדרום
- 1956: מתכננו ומנהלו של מבצע קדש
- 1958: אלון פיקוד המרכז
- 1961: לימודים באוניברסיטת קולומביה לתואר M.B.A.
- 1962: ראש אמן
- 1963: ראש אמן וראש המוסד (בו זמנית)
- 1964-1968: ראש המוסד
- 1968-1977: מנכל כור
- 1977: חכ מטעם מפלגת דש
- 1978: שר התחבורה ושר התקשורת
- 1982 ואילך: יור נבות טכנולוגית ובעל תפקידים כלכליים אחרים, ובהם: פרויקט לוויין התקשורת עמוס, החברה לישראל, צים, יכין חקל, ציון וחברות אחרות.

ציוני דרך בחיי

לימודיו בבית הספר המחוזי גבעת השלושה

בית הספר נפתח בסתיו 1934 בקיבוץ גבעת השלושה הישן (כיום בפתח תקווה). בתחילת דרכו הוקם בית הספר באופן זמני בתוך הקיבוץ כמוסד דו שנתי שממנו המשיכו תלמידים רבים לבית הספר החקלאי כדורי. לאחר שנמצאה עבורו קרקע מתאימה ליד הקיבוץ, הפך בית הספר למוסד ארבע שנתי ולמקום לימוד של מספר ענפי משק חקלאיים: גידולי שדה, גפן, הדורים, לול, רפת, עיזים ומכוורת. בית הספר אפשר מגורים בתנאי פנימייה והתאפיין ברוח החלוציות והיצירה, בחינוך לעבודה, בחיי חברה עשירים ובעיצוב דמות המפעל החינוכי מתוך התלהבות, מסירות ואמונה. לימודי הטבע נלמדו מתוך מגמה ליצור קשר נפשי לטבע ולמולדת. על בית הספר ותלמידיו נרקמו סיפורים וציצבטים כמיטב מסורת הפלמ"ח. רבים מבוגרי בית הספר המחוזי התגייסו לפלמ"ח והיו מעורבים בתחומי הביטחון, התיישבות, ההווי, הכתיבה וכן בהנהגת המדינה. בין תלמידי בית הספר לאורך השנים ניתן למנות את יצחק רבין, רחבעם זאבי, מאיר עמית, רפי איתן, ישעיהו גביש, משה נצר, נתן יונתן, חיים גורי, שאול ביבר, מתי מגד, זאב חבצלת, רחל רבין-יעקב וכן את מקבלי אות גיבור ישראל רון פלר, יאיר רחלי וצבי זיבל. בית הספר נסגר עם פרוץ מלחמת העצמאות. המשיך אותו בית המדרש למורים וגננות בגבעת השלושה - לימים סמינר ע"ש אליעזר שיין. כיום פועלים במקום חווה לחינוך חקלאי ולימודי הסביבה לילדי פתח תקווה וכן מוסדות אזוריים נוספים.

בוגר הגימנסיה הריאלית בלפור

תיכון עירוני א' נוסד בשנת 1931 על ידי ד"ר אברהם קולר, כגימנסיה פרטית בשם הגימנסיה הריאלית בלפור. קולר, שניהל גימנסיה ממשלתית בגליציה שבפולין, החליט לבנות גימנסיה, הדומה ברוחה וברעיונה לאלה שבאירופה, שתיתן לתלמידיה השכלה עברית לאומית ואפשרות כניסה לאוניברסיטה. הגימנסיה שכנה ברחוב מזא"ה בתל אביב, ליד מגדל המים. קולר בחר בקפידה את מורי בית הספר, רובם משכילים יוצאי מזרח אירופה שאותם הכיר עוד מימיו בפולין. בנוסף למסגרת הלימודים הכללית, ניתנה אפשרות ייחודית לתלמידים מסוימים להיות במגמה המסחרית. תלמידים שהשתתפו במגמה זו לא המשיכו את הלימודים הרחבים מאנגלית, עברית ומתמטיקה. במהרה הפכה הגימנסיה למוסד יוקרתי וסלקטיבי, המעניק לימודים ברמה גבוהה ביותר. הגימנסיה נשאה אופי תרבותי יהודי בעל ערכים לאומיים. בזכות הצלחת הגימנסיה, הקים קולר גימנסיה נוספת ברמת גן, שנקראה "גימנסיה אוהל שם", ומשום עבודתו הרבה הפקיד בשנת 1935 את תפקיד הניהול הפדגוגי בידיו של שאול ריגר. ריגר ניהל את בית הספר עד שנת 1943, והשפיע ערכית ומעשית על הגימנסיה התל אביבית. בתקופתו השתפרו שיטות ההוראה בגימנסיה, עלתה רמת הלימודים, התוצאות ניכרו והביקוש ללמידה בגימנסיה התגבר. לאחר מספר רב של שנים, עזב ריגר את בית הספר והחל לנהל את בית הספר למסחר וסמינר לוינסקי. את מקומו תפס דוד רכבי (ורקוביצקי). ביולי 1944 הפסיקה הגימנסיה לפעול כמוסד פרטי, ונמכרה לעיריית תל אביב. מאז נקראה הגימנסיה "עירוני א'". גם לאחר הפיכתו לבית ספר עירוני, המשיך בית הספר להקנות את ערכיו ולהעניק מצוינות אקדמית לתלמידיו. בתקופה הראשונה לאחר רכישתו על ידי עיריית תל אביב ובשנותיה הראשונות של המדינה, המשיך בית הספר לשכון ברחוב מזא"ה ופעל בניהולו של דוד רכבי. לאחר מכן עבר למשכנו ברחוב שפרינצק בתל אביב. לאחר רכבי, ניהלו את בית הספר ד"ר יוסף פריד (בשנים 1970 - 1975) וכן המורה הוותיק דוד בן-צבי (1976 - 1980).

חבר קיבוץ אלונים

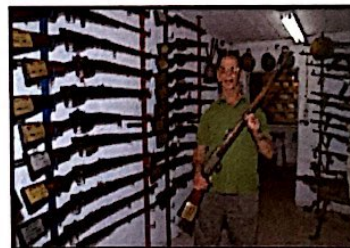
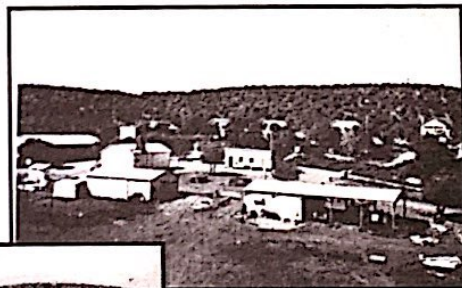
קיבוץ אלונים, ליד קריית טבעון, היה מראשיתו קיבוץ מגויס ל"הגנה". חברי הקיבוץ היו ברובם חברי הארגון. הם הראשונים בצפון שיצאו מחוץ לגדר. רבים מחברי הקיבוץ התפרסמו בזכות פעילותם הבטחונית, גם אחרי קום המדינה.

קיבוץ אלונים, ליד קריית טבעון, היה מראשיתו קיבוץ מגויס ל"הגנה". חברי הקיבוץ היו ברובם חברי הארגון. הם הראשונים בצפון שיצאו מחוץ לגדר. רבים מחברי הקיבוץ התפרסמו בזכות פעילותם הבטחונית, גם אחרי קום המדינה.

אלונים נולד מתוך ארוץ בטחוני: רצח מנהיגם הרוחני של ראשוני הקיבוץ, אלכסנדר זייד. אלונים עלה לעמק יזרעאל כיישוב "חומה ומגדל" ב-1938, שימש תקופה קצרה כמקום מושבו החשאי של מטה הפלמ"ח (1942), אירח את המחלקה הערבית של הפלמ"ח והיה מקום אימונים לקורסים רבים של "ההגנה".

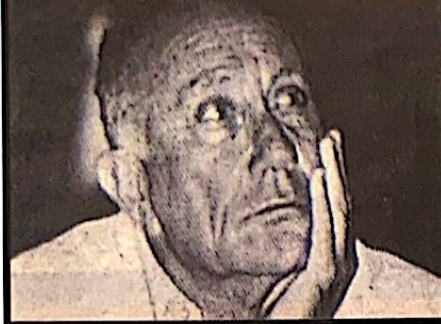
יש המתחילים את תולדותיו של קיבוץ אלונים, בשנת 1926, השנה בה הגיעו השומר אלכסנדר זייד, רעייתו ציפורה וילדיהם לשייח' אבריק. זייד, מראשוני העליה השניה וממייסדי ארגון "השומר", הופקד לשמור על אדמות בבעלות יהודית בפתחו המערבי של עמק יזרעאל. זייד האמין שקבוצות רועים, שיתיישבו בגבעות סביב, יהוו פתרון טוב לשמירת האדמות. אלא שקבוצות רועים נכשלו שוב ושוב. רק לאחר תשע שנים של חיים בבדידות בטירתם, פרסה משפחת זייד את חסותה על "קבוצת הרועים של הנוער העובד", שקמה באוגוסט 1935 בקריית חרושת הסמוכה. שנה לאחר מכן, עם פרוץ המאורעות, עברה הקבוצה להתגורר בחצרה של משפחת זייד. משם, לקראת סוף המרד הערבי, נדדה הקבוצה מספר קילומטרים צפונה והתיישבה בשולי גבעות קוסקוס טבעון, לצד כביש חיפה-נצרת. שמו של הקיבוץ, אלונים, נגזר מחורשות האלון המצוי, המעטרות את הגבעות סביב. זייד המשיך להיות "האב המלווה".

חברי קבוצת אלונים היו צעירים מאוד. במרכז הגרעין המיישב עמדה קבוצת הנוער הראשונה שהביאה הנרייטה סולד מגרמניה, רק ארבע וחצי שנים קודם לכן, ב-1934. הקבוצה שנמלטה מגרמניה הנאצית, מנתה 33 נערים ונערות. הם התחנכו בעין-חרוד, כ"חברת נוער א."

מאיר עמית 1921-2009

ראש המוסד המיתולוגי ומי שאחראי
לעריקת טייס המיג העיראקי לישראל
הלך לעולמו בגיל 88 ■ עמ' 16

מזותו של לוחם

ראש המוסד לשעבר והאלוף במיל' מאיר עמית הלך לעולמו שלשום
בגיל 88 ■ הנשיא פרס ספר לו: "הוא היה נושא חוזן עבור המדינה"

"מנהיג טבעי, אחראי
וקפדן". מאיר עמית
צילום אימגו
אנדריו ברודמן

עמית נחשב לראש מוסד מוצלח. בן
מן כוננות, עד 1968, הצליח המוסד להשיג
מטוס מיג 21 סובייטי, שלישראל לא היה
סוד. עמית, המטוס סייע רבות להמשך העי-
לונות האווירית הישראלית. במהלך כהונתו
נחשב כמורה הברזל אלי בון.
לאחר סיום תפקידו ב-1968, היה עמית
מנהל כור ולאחר מכן כיהן כשר התחבורה
והתקשורת בממשלתו הראשונה של מנחם
בגין, לאחר שנבחר לתפקיד ח"כ מטעם סיעת
ר"ש. מאוחר יותר התמנה עמית לנשיא
ולמפלגת העבודה. עמית כיהן כנשיא אגודת
מח"כ ויהיה בין מקימי פרויקט לוויין הנזק
סודת הישראלי וראשות עמית. בשנת 2003
זכה בפרס ישראל.
"עמית מילא תפקידים מרכזיים בחיי המ-
דינה, אך תרומתו עלו על תפקידיו, שכן
לא היה אדם מסור מדי. אחראי, פטור וקפדן
ממדי, ספר לו הנשיא פרס, "הוא היה מנהיג
טבעי, שאנשים נתנו בו אמון, ובה בעת היה
נושא חוזן עבור המדינה".
אירוע של מאיר עמית יוצא מזה חודש מה-
שעה 18:30 במרכז לטורשת המורעין בגי-
לילות. בשעה 18:30 הוא ייסמן בנקס צבאי
מלא בבית העלמין ברמת השרון.

מאת אהוד מנשה דוד

יזריות שלמים של ישראלים ויהודים לו
תורת על תרומתו ואידיה, שחלקה הערול
ממדי מן העין, למגין בוח והצדקה של יש-
רעלי - כי כשר נשיא המדינה שכתב פרס
לראש המוסד לשעבר והאלוף במיל' מאיר
עמית, שנפטר ביום שישי בגיל 88.
חייו של מאיר סלוצקי, שנולד במשפחה
כינזית ב-1921, היו שוררים עם ביטחון המ-
דינה עד לפני הקמתה, מאו העניין בגיל 15
להגות את שירותו בצבא וזהל בחיבת נר-
לני ובה הגיע עד לתפקיד המ"ס. במלחמת
העצמאות וזא לחם עם חיילי ההצלה במב-
צעים רבים, בין היתר במבצע אלח, במהלך
נפצע ברגלו. בזמן מלחמת קדש היה עמית
ראש אגף מבצעים ונחשב לאחד ממנהיגי
המבצע. ב-1958, בעת שכיחן כאלוף פיקד
הפרכו, נמצע קשה בתאונה צניחה וארספו
במוטסת. עמית כיהן גם כאלוף פיקד מרכז
והתפקיד והאחרון בצבא כיהן כראש א"י.
במקביל לתפקידו זה, ב-1961 מונה גם לת-
פקד ראש המוסד, במסגרתו של אסיר הראל,
עמז היו לו יחסים עשירים במשך שנים רבות.
במשך כשנה אחת בשני תפקידים במקביל.

מאיר עמית

1921-2009

כבוד אחרון

בבית העלמין של רמת השרון הובא אתמול למנוחות ראש המוסד לשעבר מאיר עמית ז"ל. ארונו נישא על ידי שישה מאלומי צה"ל. הנשיא מרס ספד לו: "מאיר היה איש חזון, מפקד נועז. העם לא ידע, לא יודע וספק אם יידע את מלוא תרומתו". מאיר דגן (משמאל), ראש המוסד, אמר: "עמית הוניק את המוסד לעידן חדש. 40 שנה חלפו, וגם היום אנחנו נהנים מפירות היסודות שהניח. מדינת ישראל חבה לו חוב גדול". מימין: סגן שר הביטחון מתן וילנאי

כתב: זוהר סוסנקו
צילומים: ראובן קסטרו

מאיר עסמית זל
1921-2009

